

за нас не зробить нації, коли ми самі нацією не схочемо бути...» [2, ч. 2, с. 63].

На полі бою і в тилу українці проявляють хоробрість і мужність; відданість і відвагу; душевне тепло, співчуття, милосердя, турботу за кожного, щедрість, гостинність, благородство і самопожертву, що і є складниками любові до своїх земляків. Хіба ж це не схоже на той Прометеївський вогонь з неба, про який говорив В.К. Липинський? Сьогодні цей вогонь несуть до своєї громади вірні українські сини і дочки. Вся наша країна об'єдналася, згуртувалася на захист нашого народу, наших земель.

На власному досвіді я відчула силу впливу єдності нашого народу: сміливість і професіоналізм наших захисників, гостинність, щедрість, доброту, взаємотурботу українців. І такого духовного єднання, як зараз, ще не було. Ми згуртувалися щоб наблизити повну перемогу України. Ми поводимося, як рідні, як одна сім'я, тому що ми – єдина нація і патріоти своєї країни.

Підсумовуючи, можна зазначити, що минуле повторюється, щоб бути зміненим у теперішньому.

В порівнянні з минулим (відповідно до аналітики В.К. Липинського), ми можемо побачити вражаючі зміни. Українське суспільство вдосконалюється, духовно еволюціонує. Наразі, українці подолали егоїзм та безпричинну ненависть до співвітчизників, що були джерелом поразки в минулому. Ми проявляємо згуртованість і рухаємось до спільної мети. В єднанні з любов'ю до співвітчизників, в справжньому патріотизмі – наша сила: «Держава родиться в хвилину, коли всі мешканці даної території стають як один в її оборону під проводом, посідаючої до цього законне право, Влади...» [1]. Отже, сьогодні ми насправді творимо націю і державу.

З огляду на вищевикладене можна стверджувати, що роботи В'ячеслава Липинського є актуальними та історично перспективними. Я переконана, що саме зараз ми створюємо сильну українську націю і відбудуємо могутню державу.

Список використаних джерел

1. В'ячеслав Липинський. Хам і Яфет. З приводу десятих роковин 16-29 квітня 1918 р. – Львів : Поступ, 1928. – 30 с.
URL: <https://moreknig.org/reader/62942/> (дата звернення 28.04.2022)
2. В'ячеслав Липинський. Листи до братів-хліборобів. Писані 1919-1926.
URL: <https://diasporiana.org.ua/wpcontent/uploads/books/3615/file.pdf>
3. Липинський В. Листи до братів-хліборобів. – Відень 1926. – с. 8.
http://www.chronos.msu.ru/old/RREPORTS/novikov-konzeptiyz_vremeni.pdf (дата звернення 28.04.2022)
4. Бергсон А. Творча еволюція / Пер. із фр. В. Флерової; Вступ. ст. І. (Канон філософії). URL: http://www.voskresensk.prihod.ru/users/25/1101525/editor_files/file/tvorchesraya-evoluciya.pdf (дата звернення 21.04.2022)
5. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення 11.05.2022)
6. Філософія: словник термінів та персоналій / В. С. Бліхар, М. А. Козловець, Л. В. Горохова, В. В. Федоренко, В. О. Федоренко. – Київ: КВІЦ, 2020. – 274 с.

Лапа А. С., здобувач вищої освіти 2 курсу, група ФАМ -201

Науковий керівник – **Колеватов О. О.**, к.і.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Молодь – це майбутнє нашої країни і саме від цього нового покоління залежить подальша доля старшого покоління. Молодь – то є основа будь-якої нації. Саме розвиток молоді, здебільшого, вказує на те, як буде розвиватися нація в подальшому.

На жаль, зараз молодь не має певних моральних принципів, що може дуже погано вплинути на розвиток нації в майбутньому.

Згадаймо наших далеких предків: вони цілими днями працювали в полі, а потім йшли до церкви. Саме церква контролювала життя народу, ні, я не закликаю всіх одразу

кинутися молитися, а просто хочу сказати, що зараз, коли модним став атеїзм, молодь почала втрачати віру в Бога, що, певною мірою, призводить до моральної деградації.

Також моральні принципи сучасної молоді похитнулися й тоді, коли старші втрачали авторитет, коли західна культура активно пропагувала фільми та телепередачі, які призводять до моральної деградації.

Але, мабуть, найбільшим ворогом сучасної молоді є погана компанія – саме вона прищеплює людям погані звички й цікавість до всього лихого. Вона є найбільшою запорукою моральної деградації людини [1].

На мою думку, все ж таки, не всі молоді люди лихі. Багато хто з них дотримується гарних моральних чеснот та не піддається на провокації з боку деградантів. Адже у кожної людини є своя голова на плечах, яка вміє розрізняти добро і зло.

Історія ніколи не стоїть на місці, тому світ завжди змінюється. Отже, немає нічого дивного в тому, що людина крокує пліч-о-пліч з сучасним світовим прогресом. Зараз молодь зростає й розвивається в еру наднових технологій. Тому й зміни приходять швидше ніж завжди. Вчені вважають XXI століття періодом кризи у сфері моральних цінностей молодого покоління. Але чому?

Що ми взагалі знаємо про людські цінності? Почати потрібно з того, що поняття «цінність» має для кожного своє суб'єктивне пояснення, тому не можна розмірковувати про це загально. Тим паче, моральні цінності змінюються тоді, коли змінюються людські переконання. Та повернемося до сучасного покоління. Важко розуміти те, що ми справді зростаємо самовпевненими егоїстами, без жодної краплини розуміння й співпереживання. Та чому так відбувається? Світогляд дітей і підлітків дуже легко порушити, внести свої корективи, скажу більше, це елементарно. Усі ж дивляться телебачення, а ось вам найпопулярніший і найдоступніший спосіб маніпулювання людською свідомістю. З екрану телевізора молоду людину запевняють, що якщо твої головні цінності не гроші, влада або ж впливовість, то тобі нічого робити у цьому світі. Нам нав'язують нову подобу людини, яка повинна цінувати лише себе й орієнтуватись тільки на власні можливості, що не є правильно. Та їм це вдається: ми починаємо втрачати істинних людей [2].

Але я впевнений, що далеко не кожен звертає увагу на широкомасштабну пропаганду деградантів. Особисто моїми головними життєвими цінностями є такі: сім'я, свобода, друзі, толерантність, чесність і вихованість. Я завжди пам'ятаю про те, що все найкраще в житті – безцінне. Родина, щастя, любов, друзі, посмішки – все це ми отримуємо зовсім безкоштовно.

Особисто я вважаю, що дорожчого за рідний дім та щастя своїх близьких, нічого бути не може. Зараз вся молодь посіла за екранами гаджетів та комп'ютерів і весь час проводить в соціальних мережах перестаючи виходити на вулицю, але живе спілкування нічого не замінить. Мені приємно спілкуватися з друзями на вулиці, а не в соціальних мережах і т.д.

Наведу один дуже гарний приклад. Уявімо, що корабель, який пропливав біля безлюдного острова з невідомих причин почав тонути. Гроші, гординя та влада, яку всі так цінують в нашому сучасному світі тут нічим не зарадять. Доведеться рятуватися, але якщо люди згуртуються та допоможуть одне одному, то їм це вдасться якомога швидше. Тепер ця ж група людей потрапила на безлюдний острів, де цивілізації ніколи й не було і головне їхнє завдання – це вижити. Тож їм доведеться згуртуватися та допомогти одне одному. При такому підході, цим людям вдасться забезпечити себе харчами та навіть збудувати свій власний рятувальний корабель за допомогою якого вони зможуть повернутися до свого дому. Отже, мораль цієї історії така, що саме завдяки гарним моральним принципам людей, такі як: чесність, толерантність, турбота один про одного, дружба, людяність, можна згуртуватися в одну колонію та допомогти одне одному у порятунку. Адже, гроші на безлюдному острові будуть нікому непотрібні, а через гординю та егоїзм людям навіть згуртуватися не вдасться. Тож у будь-якій ситуації ми повинні залишатися людьми.

Людина в своєму духовному розвитку пройшла довгий і надзвичайно складний шлях. Проте найвищим вираженням розвитку людини завжди була насамперед моральна свідомість у найгуманістичніших і прогресивніших проявах.

Мораль, як форма суспільної свідомості, є зводом правил, норм, вимог, які регулюють відношення і взаємодію людей, їх поведінку. Поняття «мораль» оперує моральними категоріями, до яких належать справедливість, доброта, обов'язок, гідність, честь, щастя.

Погодьтеся, що саме суспільство виробляє зразок моральної поведінки – моральний ідеал, до якого повинні прагнути всі, вважаючи його розумним, красивим, корисним. Знання моральних норм, принципів, категорій формує моральну культуру. Тому змістом виховної роботи викладачів, кураторів по становленню моральних якостей є формування у них системи моральних знань, почуттів, ставлень, поведінки.

Ми живемо в молодій незалежній державі й відчуваємо на собі, як нелегко жити українській молоді. Нашому поколінню випало складне і відповідальне завдання – відродження української державності, мови, нації, традицій. За нас цього ніхто не зробить. Це наш історичний обов'язок зрозуміти, що змінити життя на краще можна лише змінившись самому. І пригадуються слова Тараса Бульби: «Я тебе породив, я тебе і уб'ю». І хочеться перефразувати їх з точністю до навпаки: ми зруйнували, нам і відроджувати!

Звичайно, з кожним днем світ змінюється, ми поспішаємо за ним, швидко звикаємо до всіх інновацій, вважаючи все звичайне застарілим і недосконалим. Значна частина ліберальних педагогів Заходу, а також окремі педагоги України вважають, що в основі морального виховання мають бути релігійні цінності, свідомість, християнська мораль [3].

На мою думку, сучасне покоління має усвідомити, що варто в собі виховувати відмінні моральні цінності. Адже від цього залежить майбутнє нашої нації. Оскільки молоде покоління подає приклад ще молодшому поколінню, а це може вплинути, як позитивно, так і негативно на майбутнє нашої держави.

Список використаних джерел

1. Твір-роздум у публіцистичному стилі на тему: «Моральні принципи сучасної молоді». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.chasipodii.net/article/23304/>
2. Твір на тему: «Цінності сучасної молоді». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://gdz4you.com/literatura/tvory/tvir-na-temu-cinnosti-suchasnoyi-molodi-20660/>
3. Руднева С. Моральні цінності сучасної молоді. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://drpsklibr.at.ua/publ/vikladachu/vikhovni_godini/moralni_cinnosti_suchasnoji_molodi/

Масловський М. В., здобувач вищої освіти 1 курсу, ОА-211

Науковий керівник – **Колєватов О. О.**, к.і.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ІВАН МАЗЕПА – ГЕРОЙ ЧИ ЗРАДНИК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ?

Ім'я великого українського гетьмана Івана Степановича Мазепи завжди викликало неабиякий інтерес учених та всіх, хто цікавиться українською історією. Ця досить яскрава історична постать вже не одне століття викликає протиріччя серед істориків. Найбільше таких протиріч викликає питання: Мазепа – герой, чи зрадник українського народу?

У 1665 р. доля звела його з козаками. Така людина, як І.Мазепа легко рухалась по кар'єрним щаблям і вже в 1687 р. він став гетьманом. За 22 роки свого гетьманування Іван Мазепа підняв Україну з колін. І хотів для своєї Батьківщини незалежності, тому і уклав угоду з шведським королем Карлом XII [1]. Саме ця угода і стала підґрунтям для питання про його «зраду».

Якщо ж говорити про сучасників І.Мазепи, то майже всі, хто був знайомий з ним особисто захоплювались ним і поважали його [2]. Зрадником свого народу його вважали